

VÆKST

2018 – uge 38

Forebyggelse af havrerødsot i vintersæd – tjek for angreb af bladlus i efteråret

Viruset havrerødsot overføres af bladlus i efteråret, og symptomerne viser sig løbende i foråret fra begyndende vækst – tidligst i vinterbyg. Evt. angreb og udbyttetab er oftest størst i vinterbyg og vinterhvede, men angreb kan også koste udbytte i vinterrug. Finder man mange bladlus her i efteråret bør de, især i tidligt såede marker, bekæmpes for at reducere smitten med havrerødsot. Foruden løbende tjek af egne marker, kan man følge udviklingen af angreb af bladlus fra medio september til langt hen i efteråret på www.registreringsnet.dk.

I høståret 2015 med det lange lune efterår i 2014 oplevede man uhørt kraftige angreb i vintersæden, som resulterede i udbyttetab på over 50% - især i vinterbyg, men også vinterhvede- og vinterrugmarker blev hårdt ramt. Mange især vinterbygmarker måtte omsås i det tidlige forår. Se billede 1.

Billede 1. Sprøjtevindue i vinterbyg fra foråret 2015, hvor der var kraftige angreb i mange marker. Til venstre ubehandlet med angreb af havrerødsot.

Når behovet for evt. bekæmpelse vurderes, skal forholdene i tabel 1 tages i betragtning.

Tabel 1. Faktorer, der skal inddrages, når beslutningen om evt. forebyggelse af havrerødsot skal træffes

Risikofaktor	Betydning for ens beslutning, 1-5 skala. 5 stjerner har størst vægt
Antallet af bladlus i marken i efteråret	*****
Sådato (<i>størst risiko i marker sået inden 15. september</i>)	*****
Erfaring for angreb i tidligere år (<i>husk tilbage på høståret 2014/2015</i>)	****
Markens beliggenhed i landet (<i>størst risiko i milde områder i de sydlige og kystnære områder</i>)	***
Mængden af græs og spildkorn i stubben af forfrugten (<i>grøn "uforstyrret bro" i en lang periode inden såning øger risikoen</i>)	**
Vejrforhold efterår og vinter (<i>langt mildt efterår øger risikoen</i>)	**

Undersøg, om der er bladlus

Der findes ingen nøjagtig bekæmpelsestærskel for bladlus om efteråret i vintersæd, fordi et varierende antal bladlus indeholder smitte af havrerødsot, og fordi det er ukendt, hvornår nattefrost reducerer antallet af

Allan G B Poulsen, 9698 2388

**HIMMERLANDS
GROVVARER A/S**

Aars Afd. Rostrup Afd. Skals Afd. Skalmstrup Afd. Aarhus Afd.
Tlf. 98 62 22 66 Tlf. 98 56 62 11 Tlf. 86 69 00 55 Tlf. 86 47 81 43

DLA Agro

Vibeke Fabricius

bladlus. Finder man bladlus på 2-3% af planterne, anbefales en bekæmpelse, såfremt marken er sået før ca. 20.-25. september.

Bekæmpelse

Ved at følge udviklingen i registreringsnettet og ved løbende at tjekke egne marker kan bekæmpelsesbehovet og tidspunktet vurderes. Bekæmpelse fra omkring vækststadiet 13-14 (3-4 blade udviklet) har ifølge forsøg og erfaringer været et godt tidspunkt at bekæmpe ved bekæmpelsesbehov. Ved meget tidlig såning og ved mange bladlus kan en gentagen bekæmpelse 2-3 uger senere være aktuel. En meget tidlig bekæmpelse i st. 11-12 (1-2 blade) anbefales ikke, da det tager tid for bladlusene at få smitten overført, og virkningstiden af en meget tidlig sprøjtning er meget kort.

Evt. bejdsning i hybridvinterbygssorten Bazooka

Har man sået hybridvinterbyg af sorterne Bazooka og Belfry kan de være bejdsset med Redigo Deter, som kan give en virkningstid mod bladlus på ca. 6 uger fra såning. Begge sorter sælges dog også ubejdsset, så undersøg en ekstra gang, om sorterne er bejdsset med Redigo Deter.

Midler og doser

Se anbefalede løsninger i tabel 2.

Tabel 2. Anbefalede løsninger til bladlusbekæmpelse i vintersæd i efteråret

Løsning	Anbefalet dosis, l/kg/ha	Maks. antal gange i vintersæd
Karate 2,5 WG	0,1 - 0,15	3
Mavrik Vita	0,05 - 0,1 (0,15-0,2 er normaldosering)	1 gang efterår og 2 gange forår
Biscaya OD*	0,1-0,15, kun godkendt i vinterbyg	1

*I vinterbyg er Biscaya godkendt til "mindre anvendelse".

OBS også på bygfluer – især i nabomarker til angrebne vårhvedemarker i 2018

I 2018 har der over hele landet været mere eller mindre kraftige angreb af bygfluens 2. generation i vårhvede. Fra de angrebne vårhvedemarker kan bygfluen flyve til vinterhvede og rug. Første generation bygfluer lægger æg i september og kan således angribe tidligt sået vintersæd. Evt. bekæmpelse anbefales kun undtagelsesvis i tidligt såede (før ca. 15. september) vinterhvedemarker direkte nabo til kraftigt angrebne vårhvedemarker i 2018. Engelske forsøg viser god effekt af en pyrethroidsprøjtning i st. 11-12 (1-2 løvblade) og ingen effekt ved sprøjtning 10 dage senere, så korrekt timing er meget vigtigt. Karate er godkendt til bekæmpelse af fluer i vintersæd.